

Dolenjskem kmeta govoriti svojemu sosedu, ko je ta škropil z vitri-jolom trtino perje, na kojem je bila tako zvana strupena rosa: „Ali misliš, da bodeš Boga premagal?“ — Za takega bedaka je škoda besedi, škoda knjig, škoda pouka. Le kruta sila bode njegova jedina rešiteljica iz te nespameti. A upajmo, da se prej izmodrí.

(Dalje prih.)

Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca mal. travna.

Mesec sušec je pri kraji, a na šolskem vrtu še nismo mogli nič delati. Vsled preobilega snega ostalo nam je vse delo, namenjeno za sušec, za mal. traven, zato bomo morali pa ta mesec toliko bolj pridni biti. Vse, kar je bilo za mesec sušec opisano, bomo morali opraviti, kakor hitro se zemlja toliko osuši, da bode mogoče delati. Dobro je sneg nekoliko s prstjo posuti, da nam hitreje skopni in se zemlja vsaj nekoliko osuši. Če prekopljemo spomladi premokro zemljo, s tem mnogo škodujemo, ker taka greda je kepasta in trda, torej ne drži potrebne vlage in tudi zrak ne more v njo prodreti.

Kaj pa bomo sadili in sejali ta mesec? Ta mesec bomo morali skoraj ves vrt obdelati. Sejali bomo salato in sicer po večkrat skozi cel mesec. Ako sejemo majaron na prosto, ga sejemo v začetku tega meseca, ravno tako por. Čas je sejati tudi peso, redkvico, kolorabe in špinačo. Kdor hoče pridelati na vrtu zgodnji krompir, naj ga vsadi v začetku t. m. Zgodnji krompir ljubi zelo gnojno zemljo, a na s frišnim gnojem pognojeni zemlji ne uspeva posebno dobro.

Kdor na svojem vrtu nima nič prav zagnojenega prostora, si lahko pomaga s tem, da napravi jarke, kakor bi hotel že saditi in naj jih zalije z gnojnico in malo posuje s pepelom, potem naj pa natrese do 2 cm debelo prsti in nato naj vsadi zgodnji krompir in zagrebe.

Predno krompir začnemo razrezovati za sajenje, je dobro, da ga prej nekaj časa denemo na gorko, da nam vsaj 1 cm dolge poganke naredi. Na ta način nam veliko hitreje ozeleni.

Grah sadimo lahko večkrat, cel mesec, ako hočemo, da ga bomo imeli več časa, bodisi že cukrasti za v stročji ali navadni za v zrnji.

V drugi polovici sadimo že navadni ali pozni krompir. Za pozni krompir odločimo navadno prostor, kjer smo letos drevesca izkopali. Zemljo moramo pa prav dobro pognojiti in prekopati.

Proti konci meseca sadimo tudi nekaj fižola. Ako nam v mal. travnu pozebe, bomo pa še enkrat sadili.

Za seme bomo pa sadili zeleno, petršilj, zelje, kolorabe peso in korenje. Kdor nima čez zimo omenjenih rastlin hranjenih, naj skusi,

da jih bode kje pri sosednem učitelji dobil. Vsaj v večjih šolskih vrteh bi se moralo seme doma pridelovati, da se učenci navadijo tudi, kako se prideluje seme. Dobro je tudi, da damo pridnim učencem, koji so redno hodili k posebnim uram za kmetijstvo, nekaj semena, da ga doma vsejejo. S tem se zanimanje za zelenjadarstvo mej ljudstvom naj bolj pospešuje. V tem meseci smo že presajali na prosto zgodnjo salato, kolorabe in proti konci meseca zgodnje zelje, a letos ne vem, če bomo imeli že zadosti močne sadike. Kdor hoče imeti zgodnje kolorabe, mora na vsak način že ta mesec sadike dobiti. V bližini mest se bodo že dobile, a na deželi težko. — Žalostni pogled je letos na šolske vrte. Sušec je minul, a še nič obdelanega, še huje je pa, ker je drevesnica skoraj uničena. Kar nam ni polomil sneg, so nam pa oglodali zajci. Zares bi človek zgubil vse veselje do sadjarstva, ako bi bilo mnogo takih zim.

Kaj nam bo sedaj početi? Vsa eno in dvoletna ceplena drevesca, koja nam je sneg polomil, bomo obrezali, nam bodo pa letos zopet toliko bolj rasla. Večja škoda je pri tri in štiriletnih. Ako je deblo vsaj 1 m visoko zdravo ostalo, bomo odlomljeno in oglodano deblo odrezali in še enkrat cepili. Veliko lepša drevesca bomo vzgojili, ako še enkrat cepimo, kakor bi pa pustili, da bi se nam sama obraščala.

A. Likozar.

Listek.

Šola in dom.

(Odlomki.)

I.

Lansko leto sem govoril na tem častnem mestu o šoli in svetu. Pokazal sem po svojih močeh, da sta oba združena takó, kakor človekove roke, kadar pošilja k Bogu srčno svojo molitev. In kakor vzdržuje ta v mnogih hipih, kadar skušajo življenski viharji dvigniti strast nad razum, v duši tisto ravnotežje, katero obdrži človeka v mejah človeškega življenja, takó stavi spojitev šole s svetom in sveta s šolo pravi kitajski zid ob delovanji človeštva sploh. Ko bi ne bilo tega pravega in glavnega temelja, na katerem stoji človeška družba, tedaj bi se vrnili tisti časi, ko se je uklepal človeški rod v sužnost svojih strastij. Kar je solnce zemlji, to je šola svetu. Iz prvega izvira moč, rast in življenje prirodi, iz druge taisto človeku in njega rodu. Ne smemo misliti, da je govor tu le o ljudski šoli. Od nje ne moremo zahtevati, da kuje pravila in postave, ukaze in odredbe, pota in meje, kar vse je združeno v debelo knjigo, na katere prvi strani se bere, da je jarem, ki pade človeku na vrat, kadar se uvrsti med državljane